

Aan
de gemeenteraad

Datum 10 september 2024
Zaaknummer 2024-0092922

Betreft Raadsinformatiebrief over Doorontwikkeling
Samenwerking Drechtsteden voor het ruimtelijk-
economisch domein (Common Eye)

Vergadering van
Portefeuillehouder: Maarten Burggraaf
Begrotingsprogramma Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Strategie & Control
Auteur: Hans van Broekhoven
E-mail: hl.van.broekhoven@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Hans Goossensen
Openbaar: Ja

Deadline

De gemeentesecretarissen adviseren om dit gelijktijdig in alle 7 Drechtsteden colleges te agenderen. In Drechtstedenverband is afgesproken om **uiterlijk 10 september 2024** synchroon gelijkluidende collegebesluitvorming te laten plaatsvinden aan de hand van regionaal aangeleverde concepten.

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De Raad heeft op 26 maart 2019 besloten over het eindadvies van de voorbereidingscommissie inzake de Toekomst van de Regionale Samenwerking Drechtstedengemeenten (Commissie Deetman). Het oorspronkelijke raadsvoorstel is door uw Raad geamendeerd aangenomen (RIS 2359517 - Amendement 2). In juni/juli 2023 stelden de Colleges van de Drechtstedengemeenten de bestuursopdracht vast voor doorontwikkeling van de bestuurlijke samenwerking Drechtsteden in het ruimtelijk-economisch domein.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Al jarenlang werken we als gemeenten binnen de Drechtsteden samen (Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zijndrecht) met de gezamenlijke ambitie om als regio een sociaal-economische sprong te maken. Bij de realisatie van deze ambitie is er naast de inhoudelijke vraagstukken, ook constant aandacht voor de wijze waarop de bestuurlijke samenwerking het beste vorm kan worden gegeven. Dit met als doel om optimaal aan te sluiten bij de werkwijzen van onze partners en de opgaven waar wij als regio voor staan. Na opheffing van de Drechtraad en het Drechtstedenbestuur in 2021 zijn de gemeenten in het ruimtelijk economische domein op een meervoudig lokale wijze gaan samenwerken. Dat was nodig om de democratische legitimatie te borgen, om een transparante, inspirerende samenwerking met partners mogelijk te maken én om de uitvoeringskracht gericht in te zetten waar het nodig is. In 2022 is daarvoor het merk Smart Delta Drechtsteden gelanceerd. Onder deze vlag en in samenwerking met de gemeente Gorinchem is in 2024 de tweede Regio Deal binnen gehaald. Eén van de grotere successen van de samenwerking. De wereld staat echter niet stil. Het bundelen van de krachten, maar vooral ook de samenwerking met publiek-private partijen wordt

steeds belangrijker voor het realiseren van (lokale) opgaven en het verbeteren van de brede welvaart in de Drechtsteden.

Voor de toekomstbestendigheid van onze bestuurlijke samenwerking is daarom een doorontwikkeling nodig. Onze gezamenlijke netwerksamenwerking moet flexibel kunnen optreden en nog meer gericht zijn op de belangen van de regio. Naar aanleiding van deze conclusie hebben de zeven colleges in juni/juli 2023 de bestuursopdracht '*Doorontwikkeling bestuurlijke samenwerking Drechtsteden voor het ruimtelijk economisch domein*' vastgesteld.

Middels deze raadsinformatiebrief informeren we u graag nader over de stand van zaken en het vervolg omtrent deze bestuursopdracht.

Wat is de te delen informatie?

Doelstelling

Doel van de bestuursopdracht is om onze meervoudig lokale samenwerking in het ruimtelijk-economisch domein verder te verbeteren. Hierbij moet er meer maatwerk ontstaan op de diverse thema's binnen dit domein en moet er meer ruimte zijn voor kleinere, andere en grotere coalities met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en buurgemeenten. Dit om hiermee beter aan te sluiten bij de lokale en gebied specifieke behoeften én om hiermee alle (uitvoerings)kracht en potentie die bij triple helix partners binnen de regio beschikbaar is beter te faciliteren, mobiliseren en benutten.

Stand van zaken

Aanbevelingen om de samenwerking verder te verbeteren

Op basis van de bestuursopdracht is het bureau Common Eye in oktober 2023 gestart met een onderzoek naar de regionale samenwerking. Het onderzoek is medio 2024 afgerond en heeft geleid tot een adviesrapport waarin aanbevelingen worden gedaan om de samenwerking verder te verbeteren. De aanbevelingen hebben betrekking op de wijze waarop onze burgemeesters en wethouders momenteel worden betrokken en ingezet in de regionale samenwerking. Daarnaast hebben de aanbevelingen betrekking op de inbedding van de regionale organisatie en mogelijke financieringsvormen die beter passen bij de gewenste meer open samenwerking.

Aan de basis van de aanbevelingen liggen drie inzichten die in het onderzoek naar voren zijn gekomen. Het eerste inzicht is dat er meer ruimte nodig is om per ambitie en thema de werkwijze te kiezen. Het tweede inzicht is dat de balans tussen de partijen in de mate waarin zij instappen beter moet. Het laatste inzicht dat aan de basis heeft gelegen van de aanbevelingen is dat het van belang is om netwerkregie een stevigere plek te geven in de samenwerking.

Onder andere omdat het begeleiden van en het regievoeren op de transitie een breed draagvlak vraagt, wordt er tevens direct gestart met de inrichting van een ambtelijke en een bestuurlijke regiekamer, waarin alle zeven gemeenten zijn vertegenwoordigd. Diverse verantwoordelijkheden die in de huidige situatie nog bij de voorzitter en vice voorzitter zijn belegd, zullen in de bestuurlijke regiekamer worden belegd.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Transitieplan

De zeven colleges hebben ingestemd met de aanbevelingen uit het adviesrapport. Zij hebben tevens opdracht gegeven om deze aanbevelingen aan de hand van een transitieplan ieder zo snel als mogelijk, maar uiterlijk op 1 juli 2025 te implementeren. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de verdere uitwerking en implementatie van de adviezen in nauwe gezamenlijkheid met de zeven gemeenten (zowel ambtelijk als bestuurlijk) wordt vormgegeven.

Meer maatwerk mogelijk maken

Om meer maatwerk, andere coalities en een meer open samenwerking mogelijk te maken zal er o.a. een zorgvuldig proces worden doorlopen, waarbij binnen ieder inhoudelijk thema wordt bepaald welke activiteiten in dezelfde vorm worden doorgezet, welke activiteiten in kleinere, andersoortige en grotere coalities worden voortgezet en welke activiteiten in zijn geheel verdwijnen of worden toegevoegd.

In dit proces zal kritisch worden gewogen of activiteiten voldoende bijdragen aan de lokale en regionale doelstellingen én of dit met oog op onze omgeving, de triple-helix partners en de geambieerde open samenwerking logisch en effectief is georganiseerd. Dit proces zal bepalen welke activiteiten prioriteit krijgen en welke strategische keuzes gemaakt moeten worden.

De meervoudige samenwerking is nu juridisch geregeld in een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) waarin de samenwerkingsafspraken zijn neergelegd. In dit kader zal ook de huidige Samenwerkingsovereenkomst tegen het licht worden gehouden. De verwachting is dat de samenwerkingsovereenkomst in het kader van dit proces vervolgens ook moet worden aangepast of vervangen. In het kader van het bovenstaande wordt ook het platform van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid in de regio Drechtsteden, de zogeheten Economic Development Board Drechtsteden (EDB) doorontwikkeld en wordt het economisch instrumentarium, onder ander bestaande uit de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden (ROM-D) en de organisatie voor Acquisitie & Promotie Drechtsteden (DEAL), naar verwachting op een andere wijze ingericht.

Aandacht voor financiële context gemeenten

Het is goed om te benadrukken dat er bij het implementeren van de aanbevelingen ook specifiek aandacht zal zijn voor de financiële context waarin gemeenten momenteel verkeren. In dit kader zullen ook aan de hand van een inhoudelijke analyse en dialoog ook mogelijke meerjarige financiële keuzes en consequenties hiervan nader inzichtelijk worden gemaakt. Dit om de gemeenten zo goed als mogelijk te faciliteren om weloverwogen keuzes te maken in de complexe bezuinigingsopgaven waar zij in de komende jaren voor staan.

Begroting 2024 wordt budgetneutraal voortgezet in 2025

In afwachting van het bovenstaande proces en de (financiële) wijzigingen die hieruit voortvloeien, is besloten om de huidige begroting budgetneutraal voort te zetten in 2025. Dit stelt ons in staat om de continuïteit van de meerjarige projecten en doorlopende werkzaamheden gedurende het proces te waarborgen. Aan het einde van het proces zal er een (nieuw) uitvoeringsprogramma inclusief begroting worden opgesteld, waarin de inhoudelijke en financiële consequenties worden verwerkt. Wijzigingen met betrekking tot de (financiële) kaders zullen vanzelfsprekend ter vaststelling aan de gemeenteraden worden voorgelegd.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Op basis van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) zijn per 1 december 2020 de personele en materiele budgetten vanuit de GRD overgedragen aan de Gemeente Dordrecht. De personele en materiele budgetten die samenhangen met de uitvoering van de regionale ruimtelijk-economische taken worden jaarlijks door de Gemeente Dordrecht opgehaald bij de Drechtstedengemeenten. Deze budgetten worden zoals vastgelegd in de SOK jaarlijks geïndexeerd. De bekostiging van het programma Smart Delta Drechtsteden verloopt via een inwonerbijdrage van de 7 Drechtstedengemeenten.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

13 maart 2018 Raad, bespreking eindrapport Berenschot (RIS 2128864)

26 maart 2019 Raad, besluitvorming eindadvies cie Deetman (RIS 2359517-Amendement 2)

6 juni 2023, College van B&W, vaststelling Bestuursopdracht doorontwikkeling bestuurlijke samenwerking Drechtsteden (Zaaknummer 2023-0080716)

Het college van Burgemeester en Wethouders